

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Marszałek Senatu

Druk nr 2152
Warszawa, 30 stycznia 2014 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Zgodnie z art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. mam zaszczyt przekazać Pani Marszałek podjętą przez Senat na 48. posiedzeniu w dniu 30 stycznia 2014 r. uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy

**- o zmianie ustawy o ochronie roszczeń
pracowniczych w razie niewypłacalności
pracodawcy.**

Jednocześnie pragnę poinformować, że Senat upoważnił senatora Mieczysława Augustyna do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

wz. (-) Jan Wyrowiński
Wicemarszałek Senatu

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 30 stycznia 2014 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń
pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Jednocześnie upoważnia senatora Mieczysława Augustyna do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

W/Z

Jan Wyrowiński

Wicemarszałek Senatu

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy

Art. 1. W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. Nr 158, poz. 1121, z późn. zm.¹⁾) w art. 3:

- 1) w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem oraz dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
„6) wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego.”;
- 2) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Datą niewypłacalności jest data wydania postanowienia sądu upadłościowego o ogłoszeniu upadłości pracodawcy w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, data postanowienia sądu upadłościowego o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, data uprawomocnienia się postanowienia o zmianie sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, data wydania postanowienia o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 6.”.

Art. 2. Do roszczeń pracowniczych z tytułu niewypłacalności pracodawcy, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy zmienianej w art. 1, powstałych po dniu 1 stycznia 2013 r., stosuje się przepisy tej ustawy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 3. W stosunku do roszczeń pracowniczych, o których mowa w art. 2, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, termin określony w art. 15 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 rozpoczyna swój bieg w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 125, poz. 1035 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 18, poz. 100 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 112, poz. 654 i Nr 197, poz. 1170, z 2012 r. poz. 1342 oraz z 2013 r. poz. 675.

UZASADNIENIE

1. Cel projektowanej ustawy

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy zmierza do rozszerzenia katalogu postanowień, których wydanie przez sąd upadłościowy skutkuje niewypłacalnością pracodawcy, a w konsekwencji uruchomieniem mechanizmu zaspokojenia roszczeń pracowników ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Niniejsza inicjatywa ustawodawcza związana jest z konkretnym stanem faktycznym.

W dniu 28 stycznia 2013 r. Sąd Handlowy w Meaux we Francji wydał orzeczenie o wszczęciu wobec polskiego przedsiębiorcy - Christianapol Sp. z o.o. postępowania upadłościowego w rozumieniu art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 w sprawie postępowania upadłościowego. Sąd Handlowy w Meaux uznał się właściwym do ogłoszenia upadłości Spółki gdyż stwierdził, że we Francji znajduje się główny ośrodek działalności firmy (faktyczny zarząd).

W dniu 16 maja 2013 r. Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, Wydział XI Gospodarczy do Spraw Upadłościowych i Naprawczych wydał postanowienie o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku Christianapol Sp. z o.o. znajdującego się w Polsce i ustanowił syndyka.

Dnia 18 czerwca 2013 r. syndyk złożył zbiorczy wykaz niezaspokojonych roszczeń pracowniczych, a następnie - 16 lipca 2013 r. - wykaz uzupełniający, którymi wystąpił o wypłatę ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych świadczeń na rzecz 914 pracowników.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu odmówił wypłaty świadczeń, ponieważ w świetle art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, dniem niewypłacalności Christianapol Sp. z o.o. jest data orzeczenia Sądu Handlowego w Meaux we Francji tj. 8 stycznia 2013 r., a nie data wydania przez Sąd w Poznaniu postanowienia o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego (16 maja

2013 r.). Postanowienie o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego nie jest bowiem przesłanką niewypłacalności w obowiązującym stanie prawnym.

W świetle powyższego, zaspokojone zostać mogą roszczenia tylko tych pracowników Christianapol Sp. z o.o, którzy złożyli indywidualne wnioski o wypłatę świadczeń z tytułu wynagrodzeń za okres od 1 do 28 stycznia 2013 r. oraz z tytułu odpraw pieniężnych (w przypadku osób, z którymi stosunki pracy ustały w ciągu 4 miesięcy po dniu 28 stycznia 2013 r.).

2. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

W myśl art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, niewypłacalność pracodawcy (zarówno krajowego, będącego przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jak i zagranicznego, który posiada w Polsce oddział lub przedstawicielstwo) zachodzi, gdy sąd upadłościowy, na podstawie przepisów Prawa upadłościowego i naprawczego, wyda postanowienie o:

- 1) ogłoszeniu upadłości pracodawcy obejmującej likwidację majątku dłużnika;
- 2) ogłoszeniu upadłości pracodawcy z możliwością zawarcia układu;
- 3) zmianie postanowienia o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu na postanowienie o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika;
- 4) oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy, jeżeli jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania;
- 5) oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości w razie stwierdzenia, że majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania.

W świetle zatem obowiązujących przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych, postanowienie o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego nie jest przesłanką niewypłacalności.

Z kolei art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, za podstawę niewypłacalności uznaje wydanie, zgodnego z art. 3 ust. 2 i 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 w sprawie postępowania upadłościowego, orzeczenia o ogłoszeniu upadłości przedsiębiorcy zagranicznego, mającego

skutki ograniczone do majątku dłużnika znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Także ta norma nie znajdzie zastosowania w stanie faktycznym analogicznym do sytuacji Christianapol Sp. z o.o., ponieważ podmiot ten jest przedsiębiorcą polskim.

Istotą nowelizacji jest dodanie w art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy pkt 6 zawierającego dodatkową przesłankę niewypłacalności pracodawcy - wydanie przez sąd upadłościowy, na podstawie przepisów Prawa upadłościowego i naprawczego, postanowienia o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego wobec przedsiębiorcy polskiego.

Proponowana zmiana ma na celu zapewnienie ochrony na wypadek niewypłacalności pracodawcy dla pracowników polskiego przedsiębiorcy, którego upadłość ogłosił sąd zagraniczny, porównywalnej do ochrony dla pracowników przedsiębiorcy, którego upadłość układową ogłosił sąd upadłościowy w Polsce, a następnie dokonał zmiany opcji układowej na likwidacyjną.

Wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego wobec przedsiębiorcy polskiego rodzi w praktyce skutki podobne do zmiany formy prowadzenia postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu na postępowanie upadłościowe z opcją likwidacyjną (wydane w tym przedmiocie postanowienie jest przesłanką niewypłacalności).

Z dniem wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego jest powoływany syndyk, który zmierzając do likwidacji majątku upadłego, dokonuje zwolnień pracowników. Obok zobowiązań z tytułu zaległych wynagrodzeń za ostatnie miesiące sprzed daty wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego (których syndyk nie może zaspokoić z masy upadłości), powstają więc kolejne niezaspokojone roszczenia pracownicze.

Wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego następuje zazwyczaj po kilku miesiącach od daty ogłoszenia upadłości przez sąd zagraniczny i powstania niewypłacalności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy. W efekcie zgłoszone roszczenia pracownicze dotyczące okresów po ogłoszeniu upadłości przez sąd zagraniczny nie mogą być zaspokojone, ponieważ nie mieszczą się w okresie referencyjnym, o którym mowa w art. 12 ust. 3-5 ustawy, a zatem nie podlegają ochronie z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Z uwagi na konieczność wykorzystania rozwiązań określonych w ustawie o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy na potrzeby opisanego na

wstępie stanu faktycznego, niezbędne jest, aby projektowana zmiana weszła w życie z dniem ogłoszenia oraz znalazła zastosowanie do roszczeń powstałych po dniu 1 stycznia 2013 r. (art. 2 i art. 4 noweli).

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym.

Trybunał Konstytucyjny wskazuje, że nakaz odpowiedniej *vacatio legis* nie ma charakteru bezwzględny. Ustawodawca może wręcz zrezygnować z *vacatio legis*, jeżeli przemawia za tym ważny interes publiczny. Ocena, czy w konkretnym wypadku długość tego okresu jest odpowiednia, uzależniona być musi od całokształtu okoliczności, w szczególności zaś od przedmiotu i treści unormowań przewidzianych w nowych przepisach, w tym i od tego, jak dalece różnią się one od unormowań dotychczasowych (por. wyrok z 20 grudnia 1999 r., sygn. K 4/99).

Projekt ustawy jest korzystny dla jego adresatów – pracowników, którzy ze względu na lukę w prawie nie mogą skorzystać z przysługujących im na podstawie ustawy środków ochrony roszczeń przed niewypłacalnością pracodawcy.

Projektowana zmiana prawa zostaje dokonana w warunkach kryzysu finansów publicznych, jednakże wobec aktualnego stanu ekonomicznego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, wypłata dodatkowych świadczeń nie zagrazi jego płynności, ani nie wpłynie na bezpieczeństwo finansowe państwa.

W trakcie I czytania projektu w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej, na wspólnym posiedzeniu Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Ustawodawczej do projektu ustawy wprowadzono przepis przejściowy umożliwiający pracodawcom, syndykom, likwidatorom lub innym osobom sprawującym zarząd majątkiem pracodawcy, dotrzymanie terminu na złożenie marszałkowi województwa zbiorczego wykazu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych (art. 3 noweli).

3. Konsultacje

Projekt został przesłany do zaopiniowania następującym podmiotom: Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej, Ministrowi Gospodarki, Ministrowi Skarbu Państwa, Ministrowi Finansów, Ministrowi Sprawiedliwości, Ministrowi Spraw Zagranicznych, Prezesowi Związku Banków Polskich, Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Przewodniczącemu Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Przewodniczącemu Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Przewodniczącemu Forum Związków Zawodowych, Prezydentowi Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydentowi Konfederacji Lewiatan, Prezesowi Związku Rzemiosła Polskiego, Prezesowi Business Centre Club, Dziekanowi Krajowej Izby Syndyków, Prezesowi Stowarzyszenia Syndyków Polskich, Prezesowi Stowarzyszenia Sędziów Polskich IUSTITIA, Prezesowi Stowarzyszenia Sędziów Themis, Prezesowi Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Prezesowi Naczelnej Rady Adwokackiej oraz Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych.

Minister Pracy i Polityki Społecznej odniósł się pozytywnie do projektowanych regulacji oraz stwierdził, że nie zagrażą one płynności finansowej Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Prokuratoria Generalna podniosła kwestię przepisu przejściowego, na podstawie którego nowe rozwiązania znajdą zastosowanie do roszczeń pracowniczych powstałych po dniu 1 stycznia 2013 r., co może rodzić wątpliwości w świetle zasady równego traktowania podmiotów prawa.

Minister Sprawiedliwości – przyjmując potrzebę jednoznacznego uregulowania sytuacji związanej z wszczęciem wtórnego postępowania upadłościowego polskiego przedsiębiorcy w Polsce, jeżeli postępowanie główne toczyło się za granicą, zaproponował w tym zakresie inną metodę legislacyjną – zmianę art. 6 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Minister Finansów przekazał pismo zawierające prośbę o opinię do projektu ustawy Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej – według właściwości.

Minister Spraw Zagranicznych nie zgłosił uwag co do zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej.

Business Centre Club przedstawił pozytywną opinię o projekcie ustawy.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Minister Skarbu Państwa, Sąd Najwyższy, Krajowa Rada Sądownictwa oraz Krajowa Izba Syndyków poinformowali, że nie zgłaszają uwag do projektowanych rozwiązań.

Pozostałe podmioty nie wypowiedziały się na temat projektowanej ustawy.

4. Skutki projektowanej ustawy

Opisany już na wstępie stan faktyczny, który legł u podstaw opracowania niniejszej inicjatywy ustawodawczej, ma charakter jednostkowy, nie można jednak wykluczyć wystąpienia takich samych przypadków w przyszłości. Nie jest więc możliwe oznaczenie skali wydatków z tego tytułu w 2014 r. i w przyszłości, ze względu na nieprzewidywalność procesu upadłości przedsiębiorstw.

Skutek finansowy nowej regulacji prawnej w związku z sytuacją firmy Christianapol Sp. z o.o., to kwota ok. 9 mln zł dla ok. 900 byłych pracowników Spółki z tytułu zaległych wynagrodzeń za pracę, odszkodowań z art. 36¹ Kodeksu pracy oraz odpraw pieniężnych.

Ze względu na aktualną kondycję Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (stan środków pieniężnych na dzień 31 października 2013 r. wyniósł: 2 629 mln zł), rozszerzenie zakresu stosowania ustawy o nową przesłankę niewypłacalności, nie zagrazi jego płynności, a także bezpieczeństwu finansowemu państwa, zwiększy się natomiast poziom ochrony roszczeń pracowniczych.

5. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.